

Edinost

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2, No. 83.

Price 5c.

TORONTO, ONTARIO FRIDAY, OKT. 20 1944.

Price 5c.

Let. 2. št. 83.

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NARČNINI:

Za Kanado in USA.

Za eno leto \$3.00

Za pol leta 1.75

TIMES ZAGOVARJA SOVJETSKI BRITSKI VPLIV NA BALKANU

London — Londonski "Times" z dne 13. tg. m., si prizadeva pojasniti dosedaj kočljivo vprašanje glede vpliva zunanjih veselil na Balkanu. Namreč "Times" v svojem uvodniku priporoča, da bi Grčija in Turčija pršli pod vpliv Vel. Britanije, radi vzdrževanja varnosti in komunikacij vzhodnega sredozemlja in srednjega vzhoda, dočim Rumunija, Bolgarija in najbrž Madžarska in Jugoslavija pa Sovjetske Unije, radi varnosti njenih meja.

To je menda prva taka razlaga v uvodniku omenjenega časopisa, kateri v marsikaterem oziru izraža mnenje zunanje stališča Vel. Britanije, ter daje z tem razumeti vsaj deloma notranja politična vprašanja glede vpliva velikih veselil na balkanskem področju, če tudi zaenkrat ni uradno napovedano stališče Vel. Britanije, je sklepati, da so ravno v tem oziru obstajala kočljiva notranja vprašanja.

MADŽARSKI VLADA OBSEDNA STANJE

London — V Madžarski, poslednji satelit Hitlerjeve Nemčije, vlada obsedno stanje in sicer okrep za obsedno stanje je bil izdan takoj po razignaciji bivšega premiera Nicholas Horty, kateri pa kakor vesti trdijo, je aretiran.

Notranja kriza narodnega odpora narašča in je na več krajih prišlo do odprte borbe med madžarsko in nemško vojsko. Nemške oblasti so takoj po rezignaciji bivšega premiera zasedle oblast v prestolici, dokler je sestavil novo vlado madžarski nacistični vodja Ferenc Szalasi, kateri je v svojem govoru zavrgel bivšega premiera prvojnega za mir. Szalasi je napovedal nadaljnjo lojalnost na strani Nemčije.

Poznejše vesti trdijo, da je general Bela Milos de Dalnok, glavni poveljnik prve madžarske armade, z svojim glavnim štabom zbehal na stran Rdeče Armade. Dočim v Madžarski, da je v teku civilna vojna in 10 divizij prve madžarske armade, se približuje prestolici, navodno v borbi proti nemških okupatorjem. Na več krajih formirani so partijski oddelki.

BRITSKI ODDELKI PREBILI MEUSE ČRTO

London — Dve tankovski in ena pehotna divizija, so prebile glavno nemško črto, severno od Maas (Melse) v Nizozemski.

Glavni stan britske druge armade, naznanja, da so britske čete okupirale utrjeno cestno križišče Venray v vzhodni Nizozemski, na jugu pa dosegle točko 8 milj od Metz.

Prva ameriška armada stopnjema stiska obroč okrog preostalih nacističnih sil v mestu Aachen, ter se pripravja za nov napad, katerega je cilj napram zatrdilu iz Berlina, Cologne.

Iz drugih področij bojne črte poročila ne omenjajo večjih sprememb. Odločne bitke so v teku, kakor je omenjeno v severni Nizozemski.

Zavezniški letalski oddel-

rajanja glede povojnih odnošajev na Balkanu, sredozemlju in srednjem vzhodu. Londonski "Times" medtem ostro pobija trditve, da so Sovjetske namere agresivne na Balkanu. Pri tem citira govor zunanje ministrice Molotova z dne zadnjega junija ob predaji Rumunije in določbi vojnega odplačila, kot historično potrditev, da je stališče Sovjetske Unije glede Balkana bilo vedno bolj negativnega kakor agresivnega karakterja. Odločno pa zanika, da je prišlo do kakšnega koli spora med Vel. Britanijo in Sovjetsko Unijo, radi Jugoslavije.

Sovjetska Unija si prizadeva poglobljevati zavarovati svoje meje do česar ima polno zakonito pravico, še posebno z pridobitvijo Rumunije, Bolgarije, Madžarske in Jugoslavije v varnostni sporazum. Pri tem pa ni nobenega resnega vzroka glede takega stališča, zlasti ne kateri naj bi povzročili vzemirjenje bodisi v tej deželi, ali Združenih državah in naposled državah neposredno vezanih z tem vprašanjem.

Slovenska Nar. Pot. Jednota darovala 500.00 dol.

PREGLED NAŠEGA DELA

Topot imamo nekoliko dobrih vesti. Prvo, kanadski rdeči križ nas je potop našega generalnega konzulata v Montrealu obvestil, da je končno urejeno vse za odposlati (od 50 tisoč dol.) zdravniških potrebščin Narodno-osvobodilni armadi maršala Tita.

Po želji Izvršnega Odbora Sveta gornja pošiljka bo zadržana v skladišču rdečega križa v Montrealu do prihoda parnika, kateri ima prispeti v prihodnjih nekaj dneh, za prevoz hrane, obleke in drugih potrebščin v jugoslavijo.

KAJ VSE HOČEMO POSLATI?

Na drugem mestu objavljamo listo stvari, katere so najpotrebnejše do stavljena od gosp. Save Kosanoviča, ministra Socialne Politike in Narodnega Zdravlja iz Londona. Glavni odbor deluje in si prizadeva teh stvari nabaviti kolikor bo mogoče, ali potem informacij, ki smo jih dobili, naša pošiljatev bo v glavnem lahko vsebovala moko, čevlje, oboje, milo, obleko itd.. Poslati hočemo zaenkrat kot sledi:

ENKRAT VEČJI PRIDELEK TOBAKA

Ottawa — Statistični odbor za poljedelsko proizvodnjo naznanja, da je letošnji pridelek tobaka enkrat večji kot lanskega leta. Namreč lanskega leta pridelek tobaka je znašal 60 milijonov funti, napram 102 milijon funti za letošnje leto.

Iz tega je sklepati, da zaenkrat kadilci tobaka so lahko brez večje skrbi.

ki, so zadnjega tedna bombardirali sovražno zaledje, železniško progo, cestni promet in več važnih industrijskih področij.

Rdeča Armada prekoračila prelaz v Karpatih

NJENI ODDELKI SO NAPREDOVALI NA RAZDALJI 170 MILJ BOJNE ČRTE 31-50 MILJ ČEHOSLOVAJKI. POULIČNE BITKE V BEOGRADU.

London — Premier maršal Stalin je naznanil prekoračitev oddelkov Rdeče Armade preko prelaza v Karpatih na več krajih, ter so dospeli od 30-50 milj v notranjost Čehoslovaške.

V dnevnem poročilu je omenjeno ime generala Ivan Y. Petrov in 4 Ukrajinska armada, katere je z bliskovito ofenzivo potisnila nacistične sile iz posesti "Tartar", Lupkiv, Ruskov, Uzhok, Berezhski, Vyskov in Jablonicky prelazov v Karpatih in prodira v notranjost Čehoslovaške. V znak zmage v Moskvi je izstreljeno 20 topniških salv iz 224 topov.

Na področju vzhodne Prusije, oddelki Rdeče Armade so prekoračili v pričetku tedna mejo vzhodne Prusije, ter zavzeli več važnih položajev med temi Virballs. Pristaniščno mesto v vzhodni Prusiji, Memel, je pod topniškim ognjem sov-

jetske mornarice in tudi topništva iz kopna, posebno pa nacistična baza zalog Tilsit. Krdelo za krdelom sovjetski bombniki drobne nacistične položaje v vzhodni Prusiji, zibeli nemških veleposestnikov in inspiratorjev vojne agresije.

Napram poročilu v Moskvi so že pripravljene topi da izstrele salve v znak zmage pri Beogradu. Poročilo trdi, da so nacistične sile popolnoma obkoljene in v smrtni pasti, ter se pričakuje padeč vsak čas. Večji del mesta je očiščen od nemških nasilnežev in četniških prodancev. Mnogo mestnih poslopj je plamenu in poulična bitka v

Sovjetski letalec rešil maršala Tita

London — Dejanski rešitelj maršala Tita je bil sovjetski pilotni kapitan Kalinkin, kateri je povedal v intervju o tem dogodku naslednje:

"Dvignili smo se iz letalske baze v Italiji in napotili proti tajnega pristanišča v Jugoslaviji. Med potjo le toliko da smo srečno ušli nesreči z letalom vsled visokih planin v temni noči. Pot je bila nevarna in naporna, toda z spretnostjo "Sturmovik" letala smo uspeli srečno pristati nedaleč glavne štaba maršala Tita, med gorovjem.

Do tega časa nisem poznal maršala, razen po slišanju. Toda topot v spremstvu drugih častnikov in uradnikov, nekdo je po imenu poklical ime Tita. Pomagal mu sem povzpeti se na letalo in tudi njegovemu zvestemu čuvaju "Tigru", namreč, psu, kateri je vedno z njim na potu, kakor tudi drugim častnikom. Povrnili sem se zopet z letalom nazaj po druge, kateri so bili ostali tam. Ko je bila celotna misija dovršena, sem bil predstavljen maršalu Titu, kateri se je nama globoko zahvalil in čestital z odlikovanjem jugoslovanskega Reda Narodnim Herojem.

Vse to se je dogodilo kakor je bilo že prej poročano, ko so Nemci vrgli padalne čete zadnje poletje z namenom, da vjamejo maršala Tita in glavni štab, Narodno-osvobodilne armade v Drvarju.

500 župnikov v vjetništvu

Pariz — Iz tukajšnjih virov vesti trdijo, da je 33 katoliških župnikov iz Pariza, položilo svoja življenja za svobodo Francije, drugih 108 pa odpeljano v vjetništvo v Nemčijo. Število katoliških župnikov v vjetništvu iz Francije šteje okrog 500.

Škof Rožman v Ljubljani, se pa klanja in blagoslavlja nemškega firerja, načelnika fašističnih morilcev, kateri so odgovorni poleg drugih žrtev na milijone, tudi za smrt katoliških duhovnikov v Franciji.

teku.

Izvestija podaja na prvi strani obširno poročilo in pravi: "Jugoslovanski partizani oboroženi z odvzetimi nemškimi brzostrelkami in ročnimi granatami, se zlivajo v orjaško silo od vseh strani k končnemu obračunu nemških takozvanih oddelkov "smrti". Sovjetsko avtomatično topništvo strelja v poslopja v katerih so zabarikadirani Nemci in četniki.

V južni Srbiji partizanski oddelki so okupirali več mest in vasi.

Na severnem področju bojne črte, sovjetske čete so okupirale Petsamo in z tem rudnike nikla, kateri so last International Nickel Co. Po zatrdilu vesti v teku so pregovori glede rudnikov med kanadsko in sovjetsko vlado in so mnenja, da bo Sovjetska Unija izplačala odkupnino dotični kompaniji za iste.

KAJ POTREBUJEJO V STAREM KRAJU

Naslednji prevod keblograma katerega je Minister za notranje zadeve, socialno politiko, zdravje in javna dela g. Sava Kosanovič, te dni poslal g. Zlatku Balokoviču, predsedniku War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent a v katerem je naštetu najnujnejše blago in predmeti katere bo treba nabaviti in ki bodo v mesecu novembru poslani z enim specialnim jugoslovanskim parnikom kot prispevek ameriških Južnih Slovanov direktno v Jugoslavijo.

Zlatko Balokovič

LISTA NUJNIH POTREB

Lista nujno potrebnega materiala po redu važnosti Prvo moška in ženska obleka drugo trpežno volneno blago podloge gumbi tretje platno za srajce in flanela četrto nitka in igle. Potrebščine in igle za Singer šivalne stroje peto čevlji šesto koža za gornje delo — potplate in druge potrebščine za čevljarje sedmo volnene no-

138 nazi generalov ubitih

London — Napram zatrdilu radio poročila iz Berlina, 138 nemških generalov je padlo v borbi za časa sedanje vojne. Nadalje isto poročilo vključuje 30.000 pobitih nacističnih častnikov, toda neomenja bojne črte na kateri so bili pobiti.

Nobenega dvoma ni, da vzhodna bojna črta ima pri tem številu precejšnje zasluge, namreč najvišje odlikovanje nadutih nazi-fašistov z tem, da jih je spravila za večno na oni svet.

ARGENTINIA PREPOVEDALA NAZISTIČNI TISK

Buenos Aires — minister-ski kabinet je odločil prepoved nemškega časopisa "La Plata Zeitung" in italijanskega "Mattino D'Italia." Vlada je izdala tudi nadaljnji ukup z katerim prepoveduje osiščno propagando.

BREZDELJE IN RELIFNE MILOŠČINE STA CILJ TORIJEVCEV PO VOJNI

Z VSO SKRBNOSTJO ZAKRIVAJO SVOJE CILJE Z "RDEČIM STRAŠILOM" IN OBTOŽBO O NEIZURJENOSTI ARMADE NA DRUGO STRAN OCEANA

Toronto — Notranja kriza torijske vlade premiera Drew, je poostrena zadnjega tedna z obsodbo liberalnega poslanca Mr. Nixon, kateri je odločno nastopil proti nemarnosti in radi neizpolnjevanja nujnih nalog vlade v narodnih in tudi vojnih ozirih. Naglasil je potrebo sodelovanja opozicije proti namere torijevcev, kateri se sklicujejo rajši na obtožbe in povzročajo razkol med ljudstvom, kakor pa izpolniti resne dolžnosti napram ljudstvu, provinciji in deželi v splošnem.

Zadnje nedeljo na javnem zborovanju provincionalni vodja delavske progresivne stranke, Leslie Morris, je opozoril poslušalce na dejstva in namero torijevcev rekoč: "Premier Drew je odšel v Evropo iskati argumentov in se sedaj služi v obtožbami proti federalni vladi radi neizurjenosti armade in pošiljate ojačanja na drugo stran oceana. Za

tarčo je našel primerno tudi načrt predložen po federalni vladi, glede življenjskih dodatkov družinam socialne zaščite itd. Sklicuje se na Quebec provincijo, katere ne doprinaša sorazmerno svoj delež v tekoči vojni in vsled tega nasprotuje vzaknitvi načrta socialne zaščite."

To ni izreden slučaj za torijevce, povdarja delavski voditelj. Ne smemo pozabiti, ko so nemške fašistične sile prodirale v Sovjetsko Unijo, torijevci so molčali kakor grob. Nobene obtožbe in so se celo izdajali za čampijone "totalne vojne". Toda sedaj, ko se je kolo zgodovine zasukalo v drugačno smer, namreč ljudsko enotnost Zedinjenih narodov, torijevci ne samo v Ontario, ne samo v Kanadi, tembolj Združenih državah, Angliji in drugod, dvignili so krik na različne načine z namenom da razedimijo ljudstvo, zasedajo oblast in povrnejo gospodarske in socialne probleme v predvojno dobo, brezdelja, reliefnih miloščin in bede. Tak je namen torijske politične mašine.

Svoj namen z vso skrbnostjo ovijajo v plašč "rdečega strašila" in že omenjenimi obtožbami. Resnica pa, da 22 točk svojega programa v zadnjih volitvah, niso dotaknjene in obstoja nujna potreba, da se opozicija zedini in če ni drugače prevzame vlado v svoje roke. To je potrebno tembolj, da zagotovimo zmago in tudi socialni progres ljudstva in dežele po skončani vojni, zaključil je delavski voditelj svoj pomemben govor.

Sovjetsko-nemška bojna črta dne 18. oktobra.

Podpirajmo Sedmo Vojno Posojilo Zmage

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian LanguageRegistered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenarodnih
člankov in dopisov se ne vrača.

Parnik - parnik - parnik pride

Z marljivim delom, zbiranjem obleke, obutev ter razne druge potrebščine, izseljenci jugoslovanskega pokraja pričakujejo dneva, da pride parnik v luko, da se ga naloži za njihovi prispevki namenjeni nujnim potrebam hrabrim in junaškim bojevnikom in bojevicam Narodne-osvobodilne armade ter ljudstva v splošnem v Jugoslaviji.

Iz večjih in manjših naselbin po zadržanju poročil v teku je precej živa in vneta kampanja. Naselbine napovedujejo druga drugo tekmo, za sto in sto ton moke, sto in sto parov čevljev, odeje, obleke, igle, nit ter mnogo raznih drugih raznoterosti. Skoraj v vsaki naselbini je spadišče, kjer se popravlja, lika in čistijo že ponošene obleke, ter čedno pripravljajo zaboje za odpošiljatev v glavno spadišče v Montreal, namreč na pragu luke, kamor pride parnik, kateri bo vse to odpeljal čez morje v Jugoslavijo. In morda ta pošiljka prispeje v Jugoslavijo pred koncem tega leta.

Kakšno veselje — kakšna radost bo zavladala ne samo med vztrajnimi bojevniki, katere občuduje cel svet in kateri so v tej vojni z svojim junaštvom postali menda ena od najbolj priznanih in vnetih vojni, ampak tudi med ljudstvom, mladino in deco!

Tisoči malčkov bodo venomer ponavljali, parnik — parnik — parnik pride! Naši bratje in sestre iz Kanade in Amerike, nam pošiljajo razna darila. Pošiljajo nam obleke, obutev, čevlje, moko in stotero drugih reči, ki jih potrebujemo. Stokrat vam bodo zahvaljeni dragi bratje in sestre, kateri ste pred leti zapustili domovino, toda niste nas pozabili v najtežji uri naših bolečin, trpljenja, muk in stradanja.

Take misli bodo spreletavale stotere od najstarejših do najmlajših meščanov in vaščanov v Jugoslaviji. In sledila bodo pisma, zahvala in hvaležnost od znanih in nepoznanih na naslov organizacij, društev ter drugim posameznikom.

Parnik za gotovo pride. In ravno zato je treba podvzeti zdaj vse kar zmoremo, da ga naložimo in odpošljemo v Jugoslavijo.

Priloži svoj dar rojak in rojkinja — zdaj — da bo tudi Tvoje ime v seznamu darovalcev svojemu narodu!

Vzoren primer naših vojakov
ono stran oceanaPISMO PILOT ČASTNIKA MARKO FERDERBER
IZ BOURLAMAQUE

Sin, dobro znanega rojaka Marko Ferderber, je napisal pismo svojemu očetu, katero je bilo priobčeno v lokalnem časopisu "The Star", na naslovni strani pod naslovom: "Bourlamaque Boy Helps Capture 15 Germans". Pismo se glasi:

Dragi oče:

"Prav dosti zanimivih dogodkov se je dogodilo odkar sem vam pisal zadnje pismo. Medtemi nekoliko odkar sem v tej deželi, kateri mi ostanejo v spominu. Med prvotnimi dne 14. julija, ko smo se izkrcali na obrežju in ko sem se vdeležil prazniške svečanosti francoskega narodnega praznika, namreč spominski "Dan Bastilije", v zelo razkošnem stanovanju, privrkat v notranjosti v francoski hiši, kjer so ljudje ostali še pri življenju v mestu Caen. Izvrstno nam so postregli z šampanjcem in neko vrsto vina. To so bili prvi francoski meščani z katerimi smo se srečali. V njihovi družbi sta bila kot govoista tudi odvetnik in župnik, katere sta lastnika nekoliko trgovin v mestu, toda sedaj v ruševinah, najbrž od naših bombnikov, dva dni prej predno smo zavzeli mesto. Dva dni smo se tukaj zadržali v družbi postrežljivih domačinov, predno smo odšli naprej.

Zatem je drugi dan, dne 14. avgusta, kateri mi enako ostane v spominu. Ne morem vam povedati, kaj vse se je zgodilo ta dan. Vsekar večji in nepozabni dogodek je dne 15. avgusta, ko je kapitan Stevens, drugi poveljnik naše čete odločil, da greva na poizvedovalno službo. Zasedli sta hotelo nemško zbirališče. Bila sva prav blizu gozda in precej z grmičjem zaraščenim krajem, dotično jutro. Tam je bila sovražna strojnica odkriti je tudi prihajal strelni ogenj, toda naši pehotniki za nama, so kaj kmalu počistili to gnezdo.

Vsaj tako so nam rekli. Podala sva se naprej proti bolj sumljive točke, našla pa nisva ničesar. V tem trenutku kapitan je bil le nekoliko jardov pred mejjo, zato sem urnih korakov stekel da ga dohitim. Prišla sva na odprtino in srečala "Cunucks", kateri so naju povedali, da je gozd očističen. Podala sva se nazaj okrog dotičnega pločaja, ko naenkrat zapazim gibanje. Z opreznostjo sva šla skozi gozd proti manjšega hribočka, ter zapazimo 13 Hitlerjevih "Super man". Stali so v polkrogu okrog častnika, kateri je gledal na zemljepisno karto. Neopaženo sva prišla kapitan in jaz z puško in brzostrelko bližje. Dva strela sta bila sprožena in kroglo so zabrenčale nad njihovimi glavami. V primeru razdalji z pripravni puškami smo stali skoraj oči v oči in z močnim glasom zakričala: "Up, up, up" (roke gor). Počasi so začeli dvigati roke. Častnik, narednik — vodnik, bolj neredno, a vendar tudi on je dvignil roke. Zvrstila sva jih v vrsto in jih pognala skozi gozd mimo naših pehotnikov, kateri so prej trdili, da je gozd očističen, ter jih izročili naši komandi.

Trinajst nemških "nadljudi". Nato sva se podala bolj globoko v gozd in zajela še dva, katere sta se krivala in imela namero poiskati preiti skozi obroč. Tako sva kapitan in jaz vjela 15 Nemcev, poleg tega njihove avtomatične puške in težko strojnico.

To je bil res dober dan! Jaz sem prav dobro in tudi zdrav, ter upam, da to pi-

(Nadaljevanje in konec)

Ker Italija ni držala obljub katere je položila na usta svojih najvišjih zastopkov, po anekciji Julijske Krajine, svojim novim slovenskim podložnikom, so ti Južni Slovani izgubili vsako vero v obljube, pa naj prihajajo od katerekoli strani.

Med Italijo in tem neusmiljeno preganjanjem slovenskim prebivalstvom stojijo sence, v hrbet streljanih narodnih mučenikov, ki onemogočajo mir med dvema nacija dokler Italija ne odstopi nazaj na svoj nacionalni teritorij.

Predpogoj za trajni mir je, da se med dvema državama potegne postena meja, ki bo odgovarjala naravnim in narodnostnim prilikam, kakor tudi gospodarskim interesom prebivalstva, a kar je važnejše kot vse drugo — tudi večine prebivalstva. Tem zahtevam odgovarja samo mejna črta, ki gre od najsevernejše točke Jadranskega morja, tam kjer se shaja Balkanski polotok z Apeninskim, ter tekoč dalje na sever pušča Jugoslavijo Soče, brez Furlanske nižine. Narava je tu pasno oddelila dva naroda enega od drugega kot malokje. Vzdolž cele vzhodne meje Italije, od Karniških Alp pa do morja, furlanski element, ta verna predstraža Italije drži vse nižine do samih podnožij gora, medtem ko so hriboviti kraji nastanjeni s Slovenci. Na vzhod od te naravne, a obenem jezikovne meje, se nahajajo kakor je splošno znano, samo posamezne, osamljene grupe prebivalstva italijanskega jezika. Tako ne obstoje niti eno italijansko mesto na poti od Gorice do Trsta, niti med Trstom in Reko, niti na proggi med Trstom in Puljem.

Ko se italijanskim jezikovnim otokom na južnoslovenskem nacionalnem ozemlju osigura pravico rabe njihovega jezika v javni upravi in v šoli, ki je po zakonih nove Jugoslavije priznано vsem manjšinskim skupinam, — bodo vsi drugi interesi italijanske manjšine v Jugoslaviji našli popolnejše zadovoljenje v sestavi države južnoslovenske nego v državni zvezi z Italijo.

Za istrska mesteca z italijanskim prebivalstvom se vsi v tem strinjajo, da so jim gospodarski interesi nerazdružljivo zvezani z njihovim slovenskim zaledjem. Ako se oni, kot tudi sam Salvemini navaja, ne morejo ločiti od svoje slovenske okolice, bodo vsekakor doumeli da je bolj pošteno, da tudi oni pridejo v Jugoslavijo kot del nerazdeljive Istre, v kateri je južnoslovensko prebivalstvo številčno dvakrat močnejše od italijanskega, — a da ne naglašamo kako se iz tega južnoslovenskega življenja stalno izpopolnjujejo demografske praznine, ki v dotičnih mestih nastajajo.

Enako je nerazdružljiva in stoletna vez mesta Gorice z dolino srednje in gornje Soče, z dolino Vipave in z Goriškim Krasom. Ti slovenski okrajji tvorijo skupno z mestom zgodovinsko pokrajino znano pod imenom Goriške grofije, medtem kot ima nižava ob dolnji Soči, v kateri živi furlanska veja italijanskega naroda, imenovana Gradiška, svoje središče v mestecu istega imena (ki se po slovensko imenuje Gradišče). Goriška pokrajina je eden od nacionalno najhomogenejših krajev. V nji ni niti ene italijanske naselbine, vse so razen mesta Gorice popolnoma slovenske. Tudi v sami Gorici se poleg italijansčine govori tudi slovensčina in to v zelo močnem razmerju. Po službeni avstrijski statistiki je v Gorici leta 1910 bilo skoraj 50% občanov slovenskega jezika, a slovenske krvi sigurno tudi več, kar pričajo rodbinska imena s slovenskimi končnicami. V celi Goriški grofiji, skupaj z mestom Gorico, je štelo Slovencev desetkrat večje od števila Italijanov. Ako se Gorica, kot se vsi strinjajo, ne more oddeliti od svojega okolišča, tedaj

smo dobi tudi vas vse skupaj v najboljšem zdravju." Ljubeči vsi vse!
Mark Ferderber.

vsil razlogi govorijo zato da ona mora pripasti Sloveniji, odnosno Jugoslaviji. Gorica je od pamtveka tudi bila Slovenska, kar kaže samo njeno slovensko ime, ki po pomenu odgovarja italijanski besedi "colle". Od tega starega slovenskega imena je nastalo italijansko ime Gorizia, ki v italijansčini ničesar ne pomeni, kakor tudi druga tuja imena, katere so Francozi, Angleži in Nemci v svojih jezikih skovali za to mesto (Goritz, odnosno Gortz).

Od vseh spornih obmejnih vprašanj med nami in Italijani, je največje, brez dvoma, vprašanje Trsta (stare rimske kolonije v Ilirski zemlji, s čudnim imenom Tergeste, ki tako živo spominja na slovensko "tržišče"). To veliko mesto z znatno večino meščanov italijanskega jezika Jugoslavija ne prisvaja na račun nacionalne pravice. Čeprav je Trst od povsod okroženo samo s slovenskim življenjem, je pretežno italijanski karakter mesta nepobiten. Jugoslavija se nikakor ne more o tem pripraviti. To ne zahtevajo nje interesi, ker je nam Trst, poleg vse italijanske govornice, usmerjen na najtesnejše sodelovanje z Jugoslavijo. Razen jezika in kulture, ki sta mu skupna z Italijo, Trst v vsakem oziru spada k južnoslovenski strani Jadrana, kolikor po svoji zemljepisni legi in po prometnih zvezah z zaledjem, toliko po pomorsko-trgovskih tradicijah ki so vzklile iz njegovega položaja, in po vseh ekonomskih interesih, ki so mu skupni z Jugoslavijo. Razen vsega tega ga pa delno za Južne Slovence veže tudi krvno sorodstvo.

Vzorni primer rojaka
v Kapuskasingu

Glavno tajništvo Zveze je prejelo pismo od rojaka F. R. Gergovič iz Kapuskasing, Ont., z katerim naznanja sledeče:

Dragi sobrat Lavrič: "Ker se še nisem oglašil odkar sem prejel 5 nabiralnih pol, Vam moram reči, da kampanja za pomoč Jugoslaviji je v polnem teku. Zbrali smo že povrh \$500.00 in še zbiramo naprej."

Včeraj na mitingu smo določili, da se začne kampanja prihodnjih deset dni z nabiranje obleke in obutev. V tem oziru Vam prosim malo pojasnila, da se obleke, kar jo bomo nabrali pošlje Vam v Toronto kar je manj kot 100 funtov ali se sme poslati kar direktno v Montreal?

Poskrbel bom, da kar se bo nabralo da bo vse po predpisano čisto in prav zapakirano, ter poslano kamor boste svetovali. Kar se tiče denarja to bom Vam poslal, namreč ko mi bodo vse listine in denar izročeno. Nadejem se da to bo kje do konca tega meseca. Upam da bomo nabrali lepo vsoto.

Tudi hočem pojasnila glede imen darovalcev ali jih priobčite v Edinosti. In to naprimer, kdo je koliko daroval denarno in drugače? Ako bi bili darovalci samo Jugoslovani, tega bi se ne zahtevalo, so pa darovalci tudi naši bratje Ukrajinci in zato po mojem mnenju je treba tozadevno potrdilo potome tiska.

Torej je še eno vprašanje, naprimer: "Če je eden izven jugoslovanske narodnosti in podpiše \$100.00 prispevek, ali mu se pošlje zahvalno pismo in je sprejet za častnega člana tega gibanja?"

Zgoraj omenjeno pismo na vzorni način izraža globoko zavest naših rojakov zlic temu, da je v Kapuskasingu po zadržanju rojaka Gergovič, komaj par Slovencev, toda če primerjamo njegovo podvzetje v dotični naselbini in z pomočjo sobratov izseljenec Ukrajincev že na doseženem uspehu, ne samo da je hvalevredno, tembolj nam služi za primer kako je treba delati.

Živeli nam taki rojaki in rojakinje!

ker kot se more čitati v Meyer-jevi enciklopediji iz onega časa, so z prebivalstvo Trsta koncem XIX. stoletja tvorili po večini meščani z Južnoslovenskega izvora, ki so govorili italijansčino.

Trst je naravni morski izhod za severno in zahodno Jugoslavijo, kot tudi za celo Podonavje, s katerim se more zvezati zopet samo skozi Jugoslavijo. Italija je bila z anekcijo Trsta za trenutek zadovoljila italijanske narodne občutke v mestu, ali je hitro prišlo razočaranje nad italijansko upravo. Glavni je vzrok temu nezadovoljstvu bilo ekonomsko padanje mesta pod Italijo. Jugoslavija bo mestu prinesla nov trgovski vzpon. Ali obenem se bo ona tudi varovala, da ne bi izzvala nezadovoljstva Tržačanov na drugi črti. Tržaški Italijani se morajo v svojem avtonomnem mestu, pod suverenostjo Jugoslavije občutiti nacionalni tako zadovoljni in osigurani, kot da živijo v lastni neodvisni državi. Ko bo po tem jugoslovanskem načrtu Trstu zajamčeno, da more samostojno voditi svoje mestne posle, ter da ohrani svoj narodnostni in kulturni karakter katerega mu daje večina njegovih meščanov, a da bo po drugi strani zopet postal glavna morskata luka na poti med Srednjo Evropo in Vzhodom, z primernim vplivom mesta na upravo pristana, je težko zagnati drugo kombinacijo v kateri bi Trst mogel najti ugodnejše pogoje za svojo bodočnost, bodisi na gospodarskem ali pa prosvetnem polju.

Mestna avtonomija mora biti prav tako vrnjena tudi

Reki. Svobodna Jugoslavija ne bo sledila na Reki fašistični metod D'Annunzije in Mussolinija, a ne smeje se ponoviti niti napake iz 1918. leta, ko so neki kratkovidni hrvaški nacionalisti mislili, da se najboljši služi interesom Hrvatske in Jugoslavije če se ukinja mestne uprave. Novi Jugoslaviji, ki se temelji na demokratičnih temeljih, ne more nasprotovati mestna samouprava Reke, niti še širša avtonomija nego jo je Reka imela pod Ogersko. V nji more italijansčina zadržati oni prostor katerega ne želi dati večina reških meščanov. To isto velja za šole na Reki, ki bodo, že po zakonih Jugoslavije, italijanske za italijanske otroke kot bodo hrvaške za hrvaške otroke. Jugoslaviji ni do tega, da raznaroduje Rečane, marveč ona želi imeti zadovoljne meščane v mestu, ki je že iz gospodarskih razlogov njej enako potrebno, kot je Reki nujna Jugoslavija. Z vzpostavitvijo mestne avtonomije, z neovirano rabo italijanskega jezika in z obnovitvijo trgovine izmrlje pod gospostvom Italije, bo potrebi Reke in zahtevam vseh rečanov mnogo bolj zadovoljeno, kot pa, da se tu v sreču hrvaškega Primorja vsvari nov Danzig, o katerem sanja grof Sforza. Če bi v razpravljanju tega resnega predmeta šala bila umestna, mogli bi odgovoriti g. Sforzi, ki vabi Ligo narodov v Reško luko, da bi ženevi bil krajši skok do Montecarla, kjer bi se mogla mirno zasidrati, daleč od balkanskega osjega gnezda.

G. Sforza, kot tudi g. Salvemini, sta se spomnila tudi mikroskopične italijanske manjšine v Dalmaciji izven mesta Zadra, katere število po Rapalaniji ni nikoli preseglo 2.000 oseb. Čas je da se v Italiji ve, da je, ko je prebivalcem Dalmacije, po pogodbi v Rapalu bila dana pravica, da morejo optirati za Italijo, a da ne morajo zapustiti Dalmacije, od 750.00 Dalmatincev, samo par tisoč zaprosilo za italijansko podaništvo. Grof Sforza, a sigurno niti g. Salvemini, ne vesta kako je ta izredno privilegirana manjšinska grupa vrnila Jugoslaviji za vse privilegije katere je v njej živela. Oni so ves čas italijanske okupacije Dalmacije (1941—1943) vršili tako strahna in odurna početja nad svojimi jugoslovanskimi somoščani v Splitu, Šibeniku, Koršuli, Visu in drugih mestih Dalmacije, da se po kapitulaciji Italije niso upali ostati v deželi, ampak so skupno s fašističnimi rabljali ušli, da bi se izmuznili kazni. Ali kjerkoli se oni skrivali, do-

stopilo, bi onemogočilo tvorbo prijateljskega razmerja med dvema sosednima državama, na katero je Jugoslavija pripravljena čim Italija poravnata, kolikor je to mogoče, ogromne škode katere je v tej vjni zadala Jugoslaviji.

Mi ne vidimo drugega načina, da bi se osigural iskren in trajen mir med Jugoslavijo in Italijo, kot da se narodno pomešan kraj, ki tvorijo eno geografsko in gospodarsko enoto, a v katerem so Slovani v večini, prizidejmi Jugoslaviji, s popolnim jantvom jezikovnih pravice italijanske manjšine.

Sreča bo za Italijo in za Jugoslavijo, če bo to razumela osvobodena Italija, ki prerajajoč, se v duhu Mazzinija in Garibaldija mora svojemu narodu vrniti dober glas potemljen s fašističnim barbarstvom in da mu za dolgo dobo osigura mir.

Tej novi Italiji je demokratska Jugoslavija pripravljena stisniti prijateljsko roko, ter jo, parafrazirajoč barda italijanskega osvobodjenja, pozdraviti iz beseda-mi:

V OSHAWI VSTANOVILI
ODSEK ZVEZE

TORONTO — Glavno tajništvo Zveze Kanadskih Slovencev, je obveščeno po rojaku Joe Sheryak in Joe Petric, člana glavnega odbora, da so rojaki v Oshawi zadnje nedelje ustanovili osek Zveze.

To vest smo prejeli z radostjo in obenem je naša iskrena želja tem potom izročiti rodoljubne čestitke članom in uradnikom novo ustanovljenega odseka Zveze v Oshawi. Kajti z tem je ojačano celotno steblo naše gibanja, ter zagotovitev večjega uspeha v narodno-kulturni in profašistični aktivnosti, posebno na polju za pomoč našim bratom in sestram v stari domovini, za njihovo dejansko osvoboditev in enakopravnost.

Izvoljen je začasni odbor, čigar člani so:

Predsednik, Louis Cham-pa

Tajnik, Valentin Ručigaj
Blagajnik, Rudolf Cham-pa

Naprej za močno Zvezo Kanadskih Slovencev!
Frank Lavrič, gl. tajnik.

Smatrali smo za potrebno tak odgovor posebno glede ravnanja manjšim in oddaljenim naselbinam.

segla jih bo neizbežna pravda zmagoslavju Združenih narodov. Ti dalmatinski fašisti so naredili težko krivico tudi sami Italiji. Oni niso največji del odgovornosti za mržnjo do Slovanov zaseli se med nepodučenimi italijanskimi masami, kot tudi za zahrbtni napad Italije na Jugoslavijo, kateremu je z njihovo lažno propagando bil pripravljen teren.

To kot tudi vse drugo, se je med eno in drugo svetovno vojno in za časa te vojne dogajalo med Italijo in Jugoslavijo, je ostalo neznanost gg. Sforzi in Salveminija, ki sta se pred četrt stoletja odmaknila od pozorišča dogodkov in še vedno živita v preteklosti. Zato ona dva, pri vsem svojem političnem izkustvu, nista v stanu da najdeto pravično rešitev v vprašanju razmejitvi, od katere je veliko odvisna bodoča vsoda obeh držav.

Prikaz pravega stanja stvari, katerega smo se trudili tu objektivno izložiti, bi moral prepričati razumne italijanske rodoljube, ki imajo v sebi čut za pravico, da bi zopetna anekcija t.zv. Julijske Benečije Italiji bila proti volje večine domačega prebivalstva in da bi ona v gospodarskem oziru težko oškodovala Slovane in Italijane te pokrajine, a največ ravno oni dve veliki mesti (Trst in Reko) radi katerih bi se hotelo odtrgati od domovine in dejati pod Italijo množico od več stotisoč Južnih Slovanov.

Stanje, ki bi vsled tega nastopilo, bi onemogočilo tvorbo prijateljskega razmerja med dvema sosednima državama, na katero je Jugoslavija pripravljena čim Italija poravnata, kolikor je to mogoče, ogromne škode katere je v tej vjni zadala Jugoslaviji.

Mi ne vidimo drugega načina, da bi se osigural iskren in trajen mir med Jugoslavijo in Italijo, kot da se narodno pomešan kraj, ki tvorijo eno geografsko in gospodarsko enoto, a v katerem so Slovani v večini, prizidejmi Jugoslaviji, s popolnim jantvom jezikovnih pravice italijanske manjšine.

Sreča bo za Italijo in za Jugoslavijo, če bo to razumela osvobodena Italija, ki prerajajoč, se v duhu Mazzinija in Garibaldija mora svojemu narodu vrniti dober glas potemljen s fašističnim barbarstvom in da mu za dolgo dobo osigura mir.

Tej novi Italiji je demokratska Jugoslavija pripravljena stisniti prijateljsko roko, ter jo, parafrazirajoč barda italijanskega osvobodjenja, pozdraviti iz beseda-mi:

"Ripassate l'Insonzo, e torneremo fratelli!"
(Vrnite se čez Sočo, in zopet bomo bratje!)"

Dr. Josip Smolaka.

Bernard Pares zavrnil
neresnična poročila

Toronto — Sir Bernard Pares, vseučilišni profesor, kateri točasno v tukajšnji Univerzi poučuje zgodovinski razvoj Sovjetske Unije, kakor tudi ruski jezik, je odločno zavrnil neresnično trditve poročevalcev, češ da je na predavanju med drugim dejal, da odobrava pripojitev Lwowa Sovjetski Njiji. Vse kar sem omenil v zvezi z tem vprašanjem je to, da je mesto Lwov po svoji legi bolj na strani ob Curzon črti Sovjetske Unije, kakor pa Poljske, kar je daleč od trditve za pripojitev.

V tukajšnji Univerzi so šolski tečaj za poučevanje ruskega jezika, kulture in znanosti. Medtem pa so tudi javna predavanja. Sir Bernard Pares je zadnjega tedna predaval v tukajšnji War-city Areni v navzočnosti številnih vdeležencev. Na zelo poljuden način je pojasnjeval razvoj gospodarstva Sovjetske Unije v primeru z bivšo carsko Rusijo, ter pri tem naglasil potrebo sodelovanja z Sovjetsko Unijo za trajen mir, napredek in progres Zedinjenih narodov.

Petek, 20 oktobra, 1944

Prijatelji! Slovenci!

Slovenski narod v stari domovini umira od lakote, pomankanja zdravil, obleke in strehe!

Lahko bi mu bilo bolje, ako bi brezpogojno sprejel tiste drobtinice, ki bi mu jih s pomočjo domačih izdajalcev delil nemški krvnik; ako bi sprejel tiste odpadke, ki jih preobjeta nemška drhal briše s preobložene mize. Toda prodati bi moral svojo dušo, svojo slovensko narodno zavednost in pred celim svetom zanikati svoje junške sinove in hčere, ki se že nad tri leta borijo za resnično svobodo, za avtonomno Slovenijo v okviru demokracije, federativne jugoslovske države. Še nadalje bi moral igrati vlogo hlapca jerna in zatajiti svoje pravice do narodnega življenja in kulturne neodvisnosti, odpovedati se pravice sam odločevati o svoji slovenski usodi in odpovedati se imena

SLOVENSKI NAROD

Slovenska narava našemu narodu kaj takega ne dopušta. Preponosen je, da bi v urah bližajočega odrešenja plazil se po kolenih pred svojim najhujšim sovražnikom in uničevalcem — pred oholim Germanom. — Tri najstarejši let trpi ta narod pod kruto tujčvo peto; trinajststo let krvavi in umira, razbit in raztrgan na nešteto kosov. Bil je preorjaški, da bi ga sovrage zbil na tla na mah. Zato so ga njegovi valpeti zvezali v nečloveške verige suženjstva in mu od telesa škripali kosček za kosček. V teh stoletjih krvavljena so ga poniževali in orjaka skrčili v pritlikovca. Velikan Krpan je postal le majhen delček svoje prejšnje veličine.

Toda umetne nakane, ki so izkoriščale njegovo telo, njegovo kri, kosti in meso, NISO UBILE NJEGOVEGA DUHA. Sanjal je in upal v svojem trpljenju... upal in hrepenel po tistem VELIKEM DNEVU, ko se bodo razsule njegove mračne okove, ko bo zasijalo zlato solnce svetle svobode.

Tisti dan je prišel... Kako je trombe glas krasan, kako močan!

Kaj pa mi v Ameriki, ki ne trpimo ne gladi ne šeje, ki nas ne pretresava ne veter ne mraz? Mi, ki živimo v zemeljskih nebesih, a se tega tako nehalno ne zavedamo... Naše mize so preobložene z naravnimi do-

brotami, naši žepi žvonkajo z prisluženim denarjem, katerega premnogokrat trošimo za malenkosti, za kratak čas. Vozimo se z avtomobili, ker nam naš življenjski standard tako dovoljuje. Premnogi živimo brez cilja tja v en dan, od danes do jutri, ker smo se proobjedili vseh dobrot, s katerimi nas obsipava bogata Amerika. Tudi naših trpinov doma se včasih spomnimo, saj čitamo o njih v listih, sedeči udobno v mehkih blazinah. Spomnemo se jih, ker so nas Slovence prestavili celemu svetu, da smo Slovani res narod vreden posnemanja. Svetu so nas predstavili, kajti sami smo se sramovali svoje narodnosti. Koliko nas je bilo, ki smo Amerikancem brez sramu povedali, da smo Slovenci? Danes se prav po petelinsko postavljamo: Glejte, ljudje slovenski so naši bratje. Mi smo tudi Jugoslanci, Slovenci!

Toda imamo li pravico do tega ponašanja? Ali je naša vest res čista? Ali nas prav nič ne peče?

ČAS JE PRIŠEL, da pokažemo svoj ponos s tem, da takoj ustavimo tisto krvavljenje, ki ugaša luč življenja našim junakom, našim ženam in sirotam. Rane je treba povezati, moči je treba vrniti telesu, da popolnoma okreva in se odpomore. Treba mu je zdravil in močnega leka... obleči in obuti ga je treba. Ležišča potrebuje, da se odpočije, in strehe nad glavo, da ne bo izpostavljen vremenskim elementom. Zdrave hrane potrebuje — takoj! Še danes potrebuje — takoj! Še danes! Jutri zna biti prepozno.

Prijatelji! V kratkem vas obiščejo naši zastopniki od SANSa, delavci in delavke, ki se zavedajo velikanske potrebe naših ljudi v stari domovini in so pripravljene žrtvovati svoj čas, da mu pomagajo. Obiskali vas bodo s prošnjo, da storite svojo narodno dolžnost, DA PRISPEVATE ČIM NAJVEČ V GOTOVINI. Z nabranim denarjem bodo potem nakupljene najnujnejše potrebščine in odposlane v stari kraj. Ladje so že na poti v Ameriko. Napolniti jih moramo takoj! Na naša sočutna srca apeliramo, da se odzovete temu pozivu in prošnji ter da pripevate kar največ mogoče. S.A.N.S.

SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2 in 3. sept. 1944. v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI ČLANI:

Častni predsednik: Louis Adamič, Milford, N. J.
Častna podpredsednica: Marie Prislend, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Častni član: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: Etbis Kristan, 23 Beachtree St., Grand Haven, Mich. 1. podpredsednik: Janko N. Rogelj, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio.
2. Podpredsednik: Fred A. Vider, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.
Tajnik: Mirko G. Kuhel, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: Vincent Cainkar, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: Jacob Zupan, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
Člani:
Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
Anton Krapenc, 1636 W. 21st St., Sheboygan, Wis.
Leopold Kushlan, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
Albina Novak, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
Frank Zaitz, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Louis Zeleznikar, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Josie Zakrajsek, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
Joseph Zavertnik, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

ŠIRŠI ODBOR:

Louis Arko, 1222 Wooster Rd., W., Barberton, Ohio.
Anton Debevc, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
Joseph F. Durn, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
Josephine Erjavec, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
Theresa Gerzel, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.
Anton Horzen, Rolte No. 4, Princeton, Ill.
Anthony Jersin, 4676 Washington St., Denver, Colo.
Rev. Math Kebe, 223—57th St., Pittsburgh 1, Pa.
Frank Klune, 604—3rd St., N. W. Chisholm, Minn.
Helena Kusar, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
Katharine Krainz, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
John Kvartich, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
John Pollock, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
Ludvik Mutz, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
Antonette Simcich, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
Theresa Speck, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
Valentine Stroj, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
John M. Stonich, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
Andrew Vidrich, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
Anton Zbasnik, A.F.U. Bldg., Ely, Minn.

Gornja slika predstavlja skupino rodoljubov iz WindSORJA z sliko maršala Tita v povorki na "Labor Day".

Titovi prijatelji, pomočniki v Windsoru

Delavska Napredna Stranka v Windsoru ima svoj klub z imenom "TITO". Od 7 klubova LPP v Windsoru je klub "Tito" dobil da napravi 3000 dol. na pikniku, kod svojo kvoto za fond Delavske Napredne Stranke. Kakor že večkrat so tudi ta dan Titovi prijatelji in Južni Slovani največ doprinesli za fond LPP, Angela Šimac je bila imenovana "Lepotica Piknika" ona je sama in s klubskim članom zbrala 876 dol. Večkrat je bila tudi v Detroitu pri znanih in prijateljih kjer je dobila čez sto ameriških dolarjev na svojo nabiralno polo.

Tudi pri prodajanju vstopnic za LPP piknik so bili Titovi prijatelji in pomočniki na prvem mestu, tako da so dobili 1057 dol. čistega dobička za fond Delavske Napredne Stranke.

Na Delavski Dan, Labor Day so zmiraj velike parade v Windsoru. Posebno se je letos odlikovala vrsta Južnih Slovanov v paradi. Najštevilnejši in v najlepšem redu so korakali Titovi prijatelji za jugoslovenskom zastavom z rdečo zvezdo v sredini. Z globokim prepričanjem da je to naša nova zastava, nova zvezda danica, zvezda nove svobode, partizanska zvezda, so korakali skupaj Slovenci, Hrvati in Srbi, Črnogorci in Macedonci.

Svečani pogled, pozornost vseh gledalcev in vdeleženec v paradi je bila Titova slika šest čevljev visoka. Resni obrazi, odločni in zmirljivi koraki, pripravljenost za požrtvovanje in pomoč, pripravljenost za zmago, partizanska disciplina in red je navdušeno spremljal vse Južne Slovence in paradi za Titovom slikom.

Že od mestne hiše, iz velikih postopjih v glavnih ulicah, pa po celem potu do parka se je slišalo ploskanje in odobravanje že pri prvem prikazu Titove slike. Tito, Tito, se je klicalo od vseh strani, potem pa še več ploskanja vrstam, pravim in nevrstajšim prijateljem Titova, prijateljem nove dobe in nove svobode.

Enakomerni koraki, ravne vrste, močne in velike postavice so delale lep pogled in najlepši vzgled drugim narodom, da pri nas Južnih Slovanov res vlada trdna odločnost in zaupanje v Titovo in njegovo Narodno Osvobodilno Armado.

V takih slučajih se za vsako vzornost deli priznanje in pa tudi svečani spomin, najboljšem ooddelku v paradi. Letos na Labor Day so tudi zaslužili Titovi prijatelji in pomočniki, od odbora za parado in svečanost so dobili prvo priznanje in najlepšo trofejo za spomin in darilo za svojo vzornost in držanje v vrstah te svečanosti.

Spominski dan v Windsoru je bil tudi javni shod, svečanost in proslava združenja Rdeče in Narodno Osvobodilne Armade v Jugoslaviji. Na proslavi in sve-

čanosti je bilo več govornikov, vsi so omenjali naše domače izdajalce v starem kraju, vsi so priporočali še večji slogo, še več in več požrtvovanja in pomoči trepečem narodu. Brzojavni pozdravi so poslani, maršalu Titu, Stalinu, generalu Malinovskemu, Churchillu, in premieru Kingu v Kanadi.

Na javnem shodu dne 15. oktobra, sklican od odbora za pomoč Jugoslaviji se je zbralo čez 100 ton moke za naš narod v Jugoslaviji. Slovenci so darovali, J. Kobičić 1 ton moke, L. Ostanek 1 ton moke, J. Simonić 1 ton moke, M. Ferderber 1 ton moke in N. Gabrijan 1 ton moke.

Darovali so neki tudi po 20-30 dol. za otročje obleke, eden je obljubil 10 parov novih čevljev, eden je daroval za 10 novih vrhnih oblek za delo. Več njih za zdravila, farmarji so pa obljubili po pol tone čebule, krompirja in drugih pridelkov.

Nacisti mobilizirajo od 16 do 60 let moške in žene

London — Po daljšem presledku se je zopet oglašil nemški kaprol Hitler, ter v svoji proklamaciji napovedal naslednje: "Kakor v letu 1939 tako tudi v letu 1944, sami se borimo proti sovražniku. Pred nami so velike naloge, toda zmagali bomo ako naprežemo vse svoje sile."

Himlerv glavni poveljnik nacističnih sil, je med drugim v svojem govoru le ponovil znano napoved premiera Churchilla leta 1940. ko je po kapitulaciji Francije dejal: "Borili se bomo na kopalščih, gričih in gorah, za vsako hišo in posest, pa tudi čez ocean v Kanadi, toda ne bomo se podali". Enako se je poslužil nemški gestapovski načelnik v napovedi mobilizacije moških in ženskih od 16 do 60 let starosti s znano proti-židovsko gonjo. Hitler je izdal tkz. ukrep za formiranje "ljudske armade".

Moskovski radio komentira na podlagi nacistične mobilizacije in pravi: "Nikakšni Hitlerjevi "partizani" ne bodo zavarovali tretjega Rajha, kakor tudi tudi prepričljivi bojne črte v Centralni Nemčiji jutri. Taka armada sestavljena od vojnih pobeljencev, brez rok, noge z enim očesom, mestnimi in deželnimi usluženci itd., po svojem številu ne predstavlja nobene sile. Pogin fašističnih morilcev je na pragu. In nikdo jih ne bo rešil."

Formiranje tkz. nacističnih "partizanov" je nomenoma tudi proti tujecem delavcem, namreč proti njihovega upora v gotovih slučajih in pa proti sabotaži v tovarnah, rudnikih itd.

Kako imenitno se suka

Za vso to pomoč je Jugoslovska ladja že na potu, da prevzame naloži in odpelje našim načinim in trepečim bratom in sestram v Jugoslaviji. Čez 30 prostovoljcev se je zapisalo na tem shodu za delo in iskanje še več pomoči od našega in drugih narodov v Windsoru in okolici.

Brat daj, sestra pomagaj, hočeš nečeš, dolžnost Te kliče. Te veže, da olajšaš trpljenje, svojim najbližjim, sestram in bratom, junakom nove Jugoslavije.

Dne 5 novembra bo redna seja ZKS v Windsoru. Prijatelji in znanci, posebno pa članovi so vabljeni da se zagotovo vdeležite se seje, kjer bo na dnevnem redu, poročilo iz Konvencije, pomoč za Jugoslavijo in več drugih važnih zadev.

Redna seja se začne ob 10 dopoldne pri br. J. Simoniću na 915 Albert Rd. Vsi dobro došli. Louis Zdravje.

Nemaramo osvetnega veselja, ampak kazen zločincev

Moskva — Ilija Eremburgh v svojem članku, ki je izšel v časopisu Rdeče Armade, "Rdeča Zvezda" med drugim pravi: "Veseljje za osveto je tuje tako za njega, kakor tudi sovjetsko ljudstvo."

VABILO NA VEČERINKO

Krožek rodoljubnih Slovencev priredi večerinko v soboto dne 21 oktobra v dvorani 386 Ontario St. Pričetek ob 8 uri zvečer. Ker je to prva prireditve našega krožka in obenem za pomoč našim bratom in sestram v starem kraju, vključno vabimo Slovence in Slovenke, kakor tudi brate Hrvate in Srbe, da se vdeležite ter z tem pomagajo k večjemu uspehu.

Za plesa željne bo igrala harmonika, bo pa tudi druge zabave za vse. Zato pridite za gotovo, da se skupaj zabavimo in prispevamo vsaj delno svoj delež za tako plemenito svrhu.

Odbor:

VABILO NA SEJO

Neodvisno pevsko društvo "Zvon" vabi na sejo, katerega se vrši v soboto dne 21 oktobra ob 7 uri zvečer pri našem bratu Rudetu Zupanu. 180 Seaton St.

Posebno se prosi vse stare pevec, ker imamo zelo

Razno iz Port Arthurja

Port Arthur — Dne 21 sept. bili smo deležni lepega koncerta, vzprijorjen po Združenem Odboru za pomoč Narodom Jugoslavije. O koncertu samem moram reči, da je bil zelo bogat na programu in igralci so izpolnili svoje naloge majstrsko v presenečenje vdeleženec, katerih je bilo nabito polna dvorana. Posebno veliko odobravanje so prejeli slovenski pevci, po čigar zaslugi je bil program olepšan z slovensko pesmijo.

Ni moj namen tu opisavati kakšne točke so se vprisrjarale na odru. Koncert je bil vzprijorjen v svrhu pomoči narodom Jugoslavije in Osvobodilni armadi pod vodstvom slavnega maršala Tito. In ob tej priložnosti sta izjavila tajnik in blagajnik zgoraj omenjenega odbora, kaj vse se je odsej doprineslo v te dobrodelne namene iz Port Arthurja. Ravno v tem času bili smo zaposleni z zbiranjem obleke in tudi teh darovalcev so se čitala imena in koliko komadov obleke je daroval. Tudi ta objava je pokazala lep uspeh. Namreč čuli smo imena nekich žensk, katere so prinesle po 100 in več komadov.

Razumljivo je, da se je obleka doprinašala tudi še po tej izjavi. Koliko je vseh teh darovalcev, to bo že objavljeno. Razveseljivo je le dejstvo, da število tistih je malhno, ki še do danes ne slišijo kliče: "Pomagaj brat, pomagaj sestra!" Toda upajmo, da se bo tudi tem omehčalo srce.

Vojna še ni končana in pomoč je še vedno bolj potrebna. Lep vzgled so pokazali v tem slučaju delavci, ki se nahajajo izven mesta po večini gozdarji. Ker ne morejo darovati obleke, poslali so v gotovi vsoti po zmožnosti od 5 do 50 dolarjev z naročilom, naj se kupi kar se predvidi, da je najbolj potrebno.

Tudi trgovci, kjer se kupovala obleka in kjer se je omenilo zakaj se gre, so bili popustljivi pri ceni in tudi sami darovali nekaj v to svrhu. Kot naprimer glavni trgovec z čevlji, daroval je 12 parov ženske obutve. Saj danes vsak tujezemec se divi herojstvu našega naroda. Na isti način pokazali so bratsko solidarnost Čehoslovaški rodoljubi v tem mestu, namreč prinesli vsoto \$350.00 z željo, da se s tem pomaga Osvobodilni fronti pod vodstvom maršala Tita.

Vse to nam daje vzgled, da imamo boljše ugodnosti

za zbiranje pomoči našemu narodu, kot si sami predstavljamo. Le korakov in nekoliko truda je treba.

Kot nam poročajo že iz mnogih naselbin, tako je tudi pri nas ustanovljen ženski krožek, število članic bo menda že kakih 40, kar se jim mora priznati za njihov trud in delo pri čiščenju in krpanju obleke, tako da je šla vsa obleka lepo urejena v zaboje. Le to bi bilo želeli, da same kaj o tem poročajo. Za verjeti je, da imajo prav dosti za poročati in bi taka poročila bila tudi zanimiva.

Kako krvavo potrebuje pomoči narod v stari domovini, nam svedoči pisma, katera so počela prihajati vedno pogosteje. Lahko se pa nadejamo, da bomo deležni pisem kaj kmalu bolj redno in tedaj šele bomo zvedeli podrobnejše o strahotah in bedi, ki so jo tam preživeli skozi krvavo in neizprosno vojno. Torej vidite vsi, ki karujete in pomagate ublažiti gorje temu trpečemu narodu, ta narod vam bo hvaležen za vedno in vi pa niste običajno prizadeti na tem.

Prav ginljivo je videti obleke za male otroke, katere se prinašajo lepe in snažne. Kako vesel je bode otrok, ko je postal sirota brez matere in očeta, ter ostal na milost dobrih ljudi, kako srečen se bo počutil, ko bo prejel darilo od neznanega dobrotnika.

Občutljiva pisma je sprejel iz stare domovine Leo Levstek, oziroma iz Bari, Italija od svojega sina in drugo od sinaha. Upam da bo to pismo omenjeni dal ponatisniti v Edinosti, (Priobčno pismo od sina z dne 13 okt., Ured.), kar je tudi važno za vse tamkajšne okoličane. Posebno važno pa za tiste, ki še danes ne verjamejo o krutosti nazi-fašizma.

Družina F. Poje, dvakrat je že brzojavno obveščena od militarnih oblasti, da se njih sin Frank Poje nahaja ranjen v bolnici. Zdaj se pa končno fant sam javlja iz Francije ter pove, da ga je bilo dobro oplazilo po hrbtu od šrapnele, toda da je že boljši.

Precej časa se je nahajal v tukajšnji bolnišnici z zlomljeno nogo Frank Levstek. Pred kratkim je zapustil bolnico, ne z dvema nego z štirimi nogami, namreč z bergljami.

Želim mu, da bi kaj skoraj zopet samo svoje dve rabil.

Ed. Troha.

Nemaramo osvetnega veselja, ampak kazen zločincev

Moskva — Ilija Eremburgh v svojem članku, ki je izšel v časopisu Rdeče Armade, "Rdeča Zvezda" med drugim pravi: "Veseljje za osveto je tuje tako za njega, kakor tudi sovjetsko ljudstvo."

POJASNILO UREDNIŠTVA LISTA

Uredništvo Edinosti naznanja, da prihodnja izdaja izide 8 strani radi preobloženega gradiva, posebno dveh konvencijnih zapisnikov in sicer Vzajemne Podporne Zveze Bled in Zveze Kanadskih Slovencev, vključno z dve strani s gradivom Združenega Odbora južnoslovenskih Kanadčanov.

Naš namen je bil izdati list na 8 strani že pred tem radi zapisnikov, toda to ni bilo mogoče vsled nezadostne delovne moči v tiskarni in pa radi izrednih tiskovnih Zdrženega Odbora, katere so v tem oziru imele prednost radi tekoče kampanje, za pomoč narodu v starem kraju.

Prihodnja izdaja izide kakor je omenjeno na 8 strani in bo z tem ustrezno resni potrebi glede priobčitve Uredništvo Edinosti.

važne stvari za rešiti in dogovoriti se o njih. Naproša se tudi druge Slovence in Slovenke, da se vdeležite.

Odbor:

za njega, kakor tudi sovjetsko ljudstvo."

V svojem članku odgovarja na pismo, ki ga je dobil od Lady Gibb iz Anglije, v katerem ga kritizira radi zagovarjanja doktrin osyete.

Eremburgh pravi, Rdeča Armada gre za zločince in si ne prizadeva moriti žene in otroke. Ona je že prešla preko nemških vasij v Transilvaniji, toda ne pobija civilnega prebivalstva.

Osveto veselja, katero mi pripisuje Lady Gibb, je nekaj tujega za mene in ljudstvo Sovjetske Unije. Mi smo videli družine onih, kateri so metali ruske otroke v vodnjake in napadali ruska dekleta. Vojaki Rdeče Armade se niso osvečevali. Oni hočejo pobiti morilce in ne otrok morilcev. Mi se ne bomo nikdar ponižali na stopnjo nemškega divljaštva v tej vojni, katerega očitnost pričča na milijonih ljudskih žrtveh banditizma in strahovlade.

Mi hočemo rešiti svet pred despotizmom. Mi bomo kaznovali kriminalce, za njihove zločine. Mi hočemo, da njihovi pomagači delajo, da ne bodo mogli pripravljati priprave za vničitev Bombay-a in Chicago. Naj sadijo krompir in čuvajo prašiče. Oni morajo pomagati prenoviti Kijev in Marseilles.

